

ଆଜି ଥିଲେ ଅନେକ ବହର ଆଗେ  
ପୁରୀର ଟ୍ରେନ୍‌ଟା ଥାନ୍ତେ ପ୍ରାଚୀନ ନଗର ଏହି  
କଟକ ସହରେ ।  
ନବ ବଧୂ ଦୁଟି ଥିଲେ, ଆମାଦେର ସ୍ବାଗତ ଜାଣାନ୍ତେ  
ପୁଷ୍ପସୁନ୍ଦର ହାତେ ଅପେକ୍ଷାରତ  
'ସଂସ୍କୃତି ବିହାର'ର ବନ୍ଧୁ 'ସରୋଜ' ।  
ପୁଷ୍ପସୁନ୍ଦର ହାତେ ଭେଷେ ଆସା ମିଷ୍ଟି ଗନ୍ଧେ ପୁଲକିତ ମନ ।  
ମନେ ହଲ କଟକ ନଗରୀ ଯେନ ଡେକେନିଲ ଆମାଦେର ।

ଆଜି ଥିଲେ ଅନେକ ବହର ଆଗେ  
ପୁରୀର ଟ୍ରେନ୍‌ଟା ଥାନ୍ତେ ପ୍ରାଚୀନ ନଗର ଏଇ  
କଟକ ସହରେ ।  
ନବ ବଧୂ ଦୁଟି ଥିଲେ, ଆମାଦେର ସ୍ବାଗତ ଜାଣାନ୍ତେ  
ପୁଷ୍ପସୁନ୍ଦର ହାତେ ଅପେକ୍ଷା ରତ  
ସଂସ୍କୃତି ବିହାର'ର ବନ୍ଧୁ 'ସରୋଜ' ।  
ପୁଷ୍ପସୁନ୍ଦର ହାତେ ଭେଷେ ଆସା ମିଷ୍ଟି ଗନ୍ଧେ ପୁଲକିତ ମନ ।  
ମନେ ହଲ କଟକ ନଗରୀ ଯେନ ଡେକେନିଲ ଆମାଦେର ।

ସେ ଆଜି ଅନେକ ବହର..... ଅତୀତ ସୁଦୂର ଅତୀତ ।  
ଜୀବନେର ଅପରାହ୍ଣ କାଳେ ମନେପଡ଼େ କତ କଥା  
କତ ସ୍ମୃତି, କତ ବ୍ୟଥା, ବେଦନାର ଇତିହାସ ।  
ତଖନ ତ ବେଦନା ଛିଲନା ।  
ଏକୁଣ୍ଠି ବସନ୍ତ ଘେରା ପ୍ରଥମ ଯୌବନ  
ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ଭାଲବାସା, ମୁକୁଳିତ ଆଶା ଭରା ରଞ୍ଜନ କାମନା ।  
ହିଲ୍ଲୋଳିତ ଦଖ୍‌ନା ବାତାସେ,  
ଆଜି ଭେଷେ ଆସେ ସ୍ମୃତିର ମତନ ।  
ସେଇ ସଂସ୍କୃତି ବିହାରେ ର ଆଜି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ  
କନ୍ୟେକଟି ତରୁଣେର ସପ୍ନ ମାଖା ଗୀତିକାବ୍ୟ ନାଟିକା  
ମହାକାବ୍ୟର ଚରିତ୍ର ଚିତ୍ରନ  
ପ୍ରତିଦିନ ଭେଷେ ଆସେ ଉଲ୍ଲସିତ ଧ୍ବନି  
ଆନନ୍ଦେର ହାଟ ଯେନ ବସେଛେ ଜୀବନେ ।

ଆମରାଓ ମଜେ ଯାଇ ନତୁନ ଭୁବନେ  
 ହାସିଗାନେ ମାତୋଆରା କୟେକଟି ମାନୁଷ  
 ଗାନେର ଆସର ବସେ, ନୃତ୍ୟେ ହିଲ୍ଲୋଲିତ ହୟ କିଶୋରୀ ହୃଦୟ ।  
 ଯେନ ସପ୍ତେର ଆସର ବସେ  
 ପ୍ରତିଦିନ ଗାତି କାବ୍ୟମୟ ।  
 ଜୀବନେର ନତୁନ ସୁଖେର ଗାନ  
 କ୍ରମେ କ୍ରମେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହଲ ପଞ୍ଚାଶ ବଛର ।  
 ସୁଦୀର୍ଘ ପରିକ୍ରମା, ଜୀବନେର ସାଥେ  
 ଆମାଦେର ସୁଖ ଦୁଃଖେ ଜଡ଼ିଏ ରୟେଛେ ।  
 ଯୌବନେର ଦିନଗୁଲି ଗତହଲେ  
 ପୌଢ଼ଦେର ଦ୍ଵାରେ ଏସେ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟେର ଦିକେ  
 ହେଁଚେ ଚଲା ଗୁଟିଗୁଟି ।  
 ଭାରତେର ରାଜ୍ୟେ ରାଜ୍ୟେ ସହରେ ସହରେ  
 ଅଭିନୀତ ଗୀତିନାଟ୍ୟ ପ୍ରତିଟି ବଛରେ ।  
 ନୂତନ ସମ୍ଭାରେ ଭରା ସୌଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟେର ଡାଲି  
 ଭେଲେ ଦିଲ ପ୍ରବାସୀ ସବ ମାନୁଷେର ମନେ  
 ଅଭିଭୂତ ହୃଦୟ ତାରା ସାଧୁବାଦ ଦେୟ  
 ଭରେ ଓଠେ ମନ ତୃପ୍ତିତେ ଆଶାୟ ବୁକବାଁଧା  
 ପରେର ଅଧ୍ୟାୟ, ଯେଭାବେ ଜୀବନ ହାଁଚେ  
 ତାରି ପାଶା ପାଶି ଆମାଦେର ଗୀତିନାଟ୍ୟ “ସଂସ୍କୃତି ବିହାର” ।  
 ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ଆନନ୍ଦେ ବିଷାଦେ ଆମାଦେର ପାଶେ ପାଶେ ।  
 ପ୍ରତିଟି ବଛରେ କଟକ ସହରେ ମହାନଦୀର ପାରେ  
 ବାରବାଟୀ ଦୁର୍ଗେର ପରିଖାର ଧାରେ ବସେ ଯାତ୍ରାର ଆସର ।  
 ମହାକାବ୍ୟ ଥେକେ ଉଠେ ଆସେ ନାୟକ ନାୟିକା  
 ସ୍ଥିର ଜଲେ ଛାୟା ପଡ଼େ ।  
 ହିଲ୍ଲୋଲିତ ଗୀତ ଧ୍ଵନି ସ୍ଵଚ୍ଛ ହଏ ଶୋନେ  
 ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ କଟକ ନଗରୀ ।  
 ଏ ପାରେତେ ଭେସେ ଆସେ ନାୟକେର ହାହାକାର  
 ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ, କୁଟୀଳ ତରୁ ସେ ଯେ ଗ୍ରୀକି ନାୟକ  
 ‘ଭାଙ୍ଗିଗଲା ସତେ ଆଶାର ସଉଧ... ନିଶାର ସପନ ରାଜି  
 ନିଶାର ସପନ ରାଜି ।’  
 ଜୀବନେର ଶେଷ ଲଗ୍ନେ ଶେଷ ଆର୍ତ୍ତକୁ  
 ସ୍ଵଚ୍ଛ ହୋଏ ଶୋନେ ଯତ ମାନବ ମାନବୀ  
 ଭାଷାହୀନ ନିରୁଦ୍ଧ ଆବେଗେ ।

‘ସ୍ମୃତି’, କାଳିଦାସ, କଟକ-୧

